

บทที่ 4

ผลการศึกษาและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะเป็นการเสนอผลการศึกษาที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มาจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 ราย โดยแบ่งเป็น 4 หัวข้อดังต่อไปนี้

4.1 ลักษณะโดยทั่วไปของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

4.2 ลักษณะโดยรวมของอาชีพการเลี้ยงโคนม

4.3 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในอาชีพการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่

4.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในอาชีพการเลี้ยงโคนม

4.1 ลักษณะโดยทั่วไปของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

4.1.1 เพศ

จากการกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ราย พบว่า เกษตรกรจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 331 ราย คิดเป็นร้อยละ 82.75 เป็นเพศหญิงมีจำนวน 69 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.25

ตารางที่ 4.1 เพศของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

เพศ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ชาย	331	82.75
หญิง	69	17.25
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.2 อายุ

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอายุ 41-50 ปี ซึ่งมีจำนวน 193 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.25 รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 99 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.75 ส่วนช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 68 ราย คิดเป็นร้อยละ 17 ช่วงอายุ 30 ปีหรือต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 34 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 8.5 และช่วงอายุที่มากกว่า 60 ปี จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.50

ตารางที่ 4.2 ช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

อายุ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี	34	8.50
31-40 ปี	68	17.00
41-50 ปี	193	48.25
51-60 ปี	99	24.75
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	6	1.50
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.3 สถานภาพ

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 359 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.75 รองลงมา มีสถานภาพโสด จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 7 มีสถานภาพหม้ายจำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 2 และมีสถานภาพหย่า จำนวน 5 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.25

ตารางที่ 4.3 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

สถานภาพ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
โสด	28	7.00
สมรส	359	89.75
หย่า	5	1.25
หม้าย	8	2.00
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.4 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

จากตารางที่ 4.4 พบว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมส่วนใหญ่คือ จำนวน 4-6 คน จำนวน 258 ราย คิดเป็นร้อยละ 64.50 รองลงมา มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1-3 คน จำนวน 134 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.50 และกลุ่มที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากกว่า 6 คน จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 2

ตารางที่ 4.4 จำนวนสมาชิกในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

จำนวนสมาชิกในครอบครัว	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1 - 3 คน	134	33.50
4 - 6 คน	258	64.50
มากกว่า 6 คนขึ้นไป	8	2.00
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.5 ระดับการศึกษา

จากตาราง 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมส่วนมากสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 249 ราย คิดเป็นร้อยละ 62.25 รองลงมา สำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า จำนวน 60 ราย คิดเป็นร้อยละ 15 สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีจำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.50 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.50 สำเร็จการศึกษาในระดับอื่นๆ จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.75

ตารางที่ 4.5 ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

ระดับการศึกษา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	249	62.25
มัธยมศึกษาตอนต้น	54	13.50
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	60	15.00
ปริญญาตรี	22	5.50
อื่นๆ	15	3.75
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.6 การประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

จากตาราง 4.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมเป็นอาชีพหลัก จำนวน 337 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.25 และประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมเป็นอาชีพเสริมจำนวน 63 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.75 นอกจากนี้ จากตาราง 4.7 ยังพบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมเพียงอย่างเดียวซึ่งมีจำนวน 155 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.75 ส่วนที่เหลือได้ประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากอาชีพการเลี้ยงโคนม คือ อาชีพกสิกรรม จำนวน 171 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.75 อาชีพรับจ้าง จำนวน 30 ราย คิดเป็น 7.50 อาชีพค้าขายจำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.50 อาชีพข้าราชการ จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.25 และประกอบอาชีพอื่นๆ จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.25

ตารางที่ 4.6 การประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

การประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
อาชีพหลัก	337	84.25
อาชีพเสริม	63	15.75
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.7 การประกอบอาชีพอื่นๆ ของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

การประกอบอาชีพอื่นๆ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เลี้ยงโคนมอย่างเดียว	155	38.75
กสิกรรม	171	42.75
รับจ้าง	30	7.50
ค้าขาย	18	4.50
ข้าราชการ	9	2.25
ประกอบอาชีพอื่นๆ	17	4.25
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.7 ประสบการณ์ในการเลี้ยงโคนม

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะมีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคนมระหว่าง 1- 10 ปี จำนวน 231 ราย คิดเป็นร้อยละ 57.75 รองลงมามีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคนมระหว่าง 11- 20 ปี จำนวน 141 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.25 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคนม 21-30 ปี จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.25 และประสบการณ์ในการเลี้ยงโคนมมากกว่า 30 ปี จำนวน 3 รายคิดเป็นร้อยละ 0.75

ตารางที่ 4.8 ประสบการณ์ในการเลี้ยงโคนมของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

ประสบการณ์ในการเลี้ยงโคนม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1-10 ปี	231	57.75
11 - 20 ปี	141	35.25
21 - 30 ปี	25	6.25
มากกว่า30ปีขึ้นไป	3	0.75
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.8 การรับการอบรม

จากตารางที่ 4.9 พบว่า โดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงโคนมมาแล้วจำนวน 370 ราย คิดเป็นร้อยละ 92.50 และ ไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงโคนม

จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.50

ตารางที่ 4.9 การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงโคนมของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

การเข้ารับการอบรม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เคย	370	92.50
ไม่เคย	30	7.50
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.9 การเป็นสมาชิกของสหกรณ์โคนม

จากตารางที่ 4.10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นสมาชิกของสหกรณ์โคนม จำนวน 337 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.25 และไม่ได้เป็นสมาชิกของสหกรณ์โคนมจำนวน 63 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.75

ตารางที่ 4.10 การรวมกลุ่มสมาชิกสหกรณ์โคนมของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

การรวมกลุ่มสมาชิกสหกรณ์โคนม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เป็นสมาชิกสหกรณ์โคนม	337	84.25
ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์โคนม	63	15.75
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.10 การวางแผนประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมในอนาคตของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

จากตารางที่ 4.11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากต้องการที่จะประกอบอาชีพเลี้ยงโคนมต่อไปในอนาคต จำนวน 396 ราย คิดเป็นร้อยละ 99 ซึ่งเหตุผลที่เกษตรกรต้องการประกอบอาชีพเลี้ยงโคนมต่อไป คือ อาชีพเลี้ยงโคนมเป็นอาชีพที่มีความมั่นคง มีรายได้ดี มีผลตอบแทนสูงกว่าการประกอบอาชีพเกษตรอย่างอื่น เกษตรกรมีความรู้ความเชี่ยวชาญในอาชีพเลี้ยงโคนมมากกว่าอาชีพอื่น มีความผูกพัน เกษตรกรเริ่มมีโคนมเพิ่มมากขึ้นและเริ่มขยายฟาร์ม อาชีพการเลี้ยงโคนมเป็นอาชีพพระราชทาน และ เกษตรกรต้องการใช้ความรู้ที่ได้เรียนมา และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ต้องการประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมในอนาคต จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 1 โดยมีเหตุผลคือ เกษตรกร

เริ่มมีอายุมากขึ้นประกอบกับไม่มีผู้รับสืบทอดอาชีพการเลี้ยงโคนม อาหารชั้นสำหรับโคนมมีราคาแพงส่งผลให้ต้นทุนสูงและอาหารหายหายาก

ตารางที่ 4.11 ความต้องการประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนมของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

ความต้องการประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเลี้ยงโคนมต่อไป	396	99.00
เลิกประกอบอาชีพการเลี้ยงโคนม	4	1.00
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2 ลักษณะโดยรวมของอาชีพการเลี้ยงโคนม

4.2.1 จำนวนโคนมที่เกษตรกรเริ่มเลี้ยงและแหล่งที่เกษตรกรรับซื้อโคนม

จากตารางที่ 4.12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เริ่มเลี้ยงโคนมจำนวน 1-5 ตัว จำนวน 185 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.25 รองลงมาเริ่มเลี้ยงโคนมจำนวน 6-10 ตัว จำนวน 131 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.75 เริ่มเลี้ยงโคนมจำนวน 11-15 ตัว จำนวน 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.75 เริ่มเลี้ยงโคนม 16-20 ตัว จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.75 และเริ่มเลี้ยงโคนมมากกว่า 20 ตัวขึ้นไป จำนวน 22 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.50 นอกจากนี้ จากตารางที่ 4.13 ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะรับซื้อโคนมมากจากในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 302 ราย คิดเป็นร้อยละ 75.50 โดยแหล่งรับซื้อในจังหวัดเชียงใหม่จะเป็นฟาร์มใกล้บ้าน จากอำเภอที่ใกล้เลี้ยง หรือฟาร์มที่เลิกกิจการ เป็นต้น รองลงมาคือรับซื้อโคนมมาจากจังหวัดสระบุรีจำนวน 71 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.75 และกลุ่มที่รับซื้อโคนมมาจากจังหวัดอื่นๆจำนวน 27 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.75 ราย

ตารางที่ 4.12 จำนวนโคนมเมื่อเริ่มเลี้ยงของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมเลี้ยง

จำนวนโคนมเมื่อเริ่มเลี้ยง	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1-5 ตัว	185	46.25
6 -10 ตัว	131	32.75
11-15 ตัว	39	9.75
16-20 ตัว	23	5.75
มากกว่า 20 ตัวขึ้นไป	22	5.50
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.13 แหล่งที่กลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยง โคนมรับซื้อ โคนมมาเพื่อเลี้ยง

แหล่งรับซื้อโคนม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
จังหวัดสระบุรี	71	17.75
ฟาร์มในจังหวัดเชียงใหม่	302	75.50
อื่นๆ	27	6.75
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.2 จำนวนโคนมในฟาร์มของเกษตรกรและจำนวนแม่โครีดนม

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ส่วนมากกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน โคนมในฟาร์มจำนวน 21 -40 ตัว จำนวน 171 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.75 รองลงมาคือมีจำนวนโคนมในฟาร์มจำนวน 20 ตัวหรือน้อยกว่า จำนวน 135 ราย คิดเป็นร้อยละ 33.75 มีโคนมในฟาร์มจำนวน 41-60 ตัว จำนวน 72 ราย คิดเป็นร้อยละ 18 และมีโคนมในฟาร์มมากกว่า 60 ตัว จำนวน 22ราย คิดเป็นร้อยละ 5.50 และจาก ตารางที่ 4.15 พบว่า โดยส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีแม่โครีดนมอยู่ในฟาร์ม จำนวน 10 ตัวหรือน้อยกว่า จำนวน 174 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.50 รองลงมาคือมีจำนวนแม่โครีดนมจำนวน 11-20 ตัว จำนวน 156 ราย คิดเป็นร้อยละ 39 มีจำนวนโครีด 21-30 ตัว จำนวน 58 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.50 และกลุ่มที่มีจำนวนแม่โครีดนมมากกว่า 30 ตัว จำนวน 12 ราย คิดเป็นร้อยละ 3

ตารางที่ 4.14 จำนวนโคนมในฟาร์มโคนมของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

จำนวนโคนมในฟาร์มโคนม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ตัว	135	33.75
21 - 40 ตัว	171	42.75
41 - 60 ตัว	72	18.00
มากกว่า 60 ตัวขึ้นไป	22	5.50
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.15 จำนวนโครีดนมในฟาร์มกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

จำนวนแม่โครีดนม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ตัว	174	43.50
11 - 20 ตัว	156	39.00
21 - 30 ตัว	58	14.50
มากกว่า 30 ตัวขึ้นไป	12	3.00
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.3 พันธุ์โคนมที่เลี้ยง

จากตารางที่ 4.16 พบว่า โดยส่วนมากกลุ่มตัวอย่างเลี้ยงโคนมพันธุ์โฮลสไตน์ฟรีเซียน หรือพันธุ์ขาว-ดำ แต่แตกต่างกันระดับสายเลือด โดยแบ่งเป็น ลูกผสมโฮลสไตน์ฟรีเซียนที่มีระดับสายเลือดมากกว่าร้อยละ 75 และลูกผสมโฮลสไตน์ฟรีเซียนที่มีระดับสายเลือดย้อยละ 50-75 ซึ่งพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลี้ยงโคนมพันธุ์ลูกผสมโฮลสไตน์ฟรีเซียนที่มีระดับสายเลือดมากกว่าร้อยละ 75 จำนวน 356 ราย คิดเป็นร้อยละ 89 รองลงมาคือลูกผสมโฮลสไตน์ฟรีเซียนระดับสายเลือดย้อยละ 50-75 จำนวน 41 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.25 และโคนมพันธุ์อื่นๆ จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.75

ตารางที่ 4.16 พันธุ์โคนมในฟาร์มโคนมของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

พันธุ์โคนมในฟาร์มโคนม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ลูกผสมโฮลสไตน์ฟรีเซียน 50-75%	41	10.25
ลูกผสมโฮลสไตน์ฟรีเซียนมากกว่า75%	356	89.00
อื่นๆ	3	0.75
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.4 อาหารโคนม

อาหารสำหรับเลี้ยงโคนมในฟาร์มนั้นจะประกอบไปด้วย อาหารหยาบและอาหารข้น ใน ส่วนของอาหารหยาบเมื่อพิจารณาตารางที่ 4.17 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้หญ้าสด ฟางข้าว และข้าวโพดเป็นอาหารสำหรับเลี้ยงโคนม จำนวน 259 ราย คิดเป็นร้อยละ 64.75 รองลงมาใช้ฟาง ข้าวและข้าวโพด เป็นอาหาร โคนม จำนวน 54 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.50 อื่นๆ จำนวน 48 ราย คิด เป็นร้อยละ 12 ใช้หญ้าสดและข้าวโพดเป็นอาหารสำหรับโคนม จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.25 และใช้หญ้าสดและฟางข้าว จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.50 โดยแหล่งที่มาของอาหารหยาบที่ ใช้ในการเลี้ยงโคนมเมื่อพิจารณาตารางที่ 4.18 พบว่า ส่วนใหญ่อาหารหยาบที่กลุ่มตัวอย่างใช้เลี้ยงโคนม ได้มาจากการที่เกษตรกรปลูกเอง ซื้อและหาตามแหล่งธรรมชาติ จำนวน 136 ราย คิดเป็นร้อยละ 34 รองลงมาได้มาจากการปลูกเองและซื้อ จำนวน 128 ราย คิดเป็นร้อยละ 32 อื่นๆ จำนวน 75 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.75 และได้มาจากการซื้อและหาตามแหล่งธรรมชาติ จำนวน 61 ราย คิดเป็นร้อย ละ 15.25 ในส่วนของอาหารข้มนั้น เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 4.19 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ใช้อาหารข้มนที่มีการผสมสำเร็จรูป จำนวน 397 ราย คิดเป็น 99.25 ได้มาจากการซื้อและผสมเอง จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.50 และได้มาจากการผสมเอง จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.25

ตารางที่ 4.17 ชนิดของอาหารหยาบที่กลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมใช้ในการเลี้ยงโคนม

ชนิดของอาหารหยาบ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ใช้หญ้าสดฟางข้าวและข้าวโพด	259	64.75
ใช้ฟางข้าวและข้าวโพด	54	13.50
ใช้หญ้าสดและข้าวโพด	25	6.25
ใช้หญ้าสดและฟางข้าว	14	3.50
อื่นๆ	48	12.00
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.18 แหล่งที่มาของอาหารหยาบที่ใช้ในการเลี้ยงโคนมของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

แหล่งที่มาของอาหารหยาบ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ปลูกเองและซื้อ	128	32.00
ซื้อและหาจากแหล่งธรรมชาติ	61	15.25
ปลูกเอง ซื้อ และหาตามแหล่งธรรมชาติ	136	34.00
อื่นๆ	75	18.75
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.19 อาหารชั้นที่ใช้ในการเลี้ยงโคนมของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

การให้อาหารชั้น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
อาหารชั้นผสมเอง	1	0.25
อาหารชั้นที่ซื้อสำเร็จรูป	397	99.25
อาหารชั้นที่ผสมเองและซื้อสำเร็จรูป	2	0.50
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.5 พื้นที่ใช้ในการเลี้ยงโคนมและกรรมสิทธิ์ในที่ดิน

จากตารางที่ 4.20 ส่วนมากกลุ่มตัวอย่างใช้พื้นที่ในการเลี้ยงโคนมในส่วนของแปลงหญ้า และโรงเรือนคือ 5 ไร่หรือน้อยกว่า จำนวน 318 ราย คิดเป็นร้อยละ 79.50 รองลงมาใช้พื้นที่ในการเลี้ยงโคนม 5.01-10 ไร่ จำนวน 67 ราย คิดเป็นร้อยละ 16.75 ใช้พื้นที่ในการเลี้ยงโคนม 10.01-15 ไร่ จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.75 และกลุ่มที่ใช้พื้นที่มากกว่า 15 ไร่ขึ้นไป จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 1 ในส่วนของกรรมสิทธิ์ที่ดินนั้นเมื่อพิจารณาจากตารางที่ 4.21 พบว่า ส่วนมากเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจะถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือเป็นเจ้าของที่ดินเอง จำนวน 347 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.75 รองลงมากลุ่มตัวอย่างเป็นเจ้าของในกรรมสิทธิ์ในที่ดินซึ่งเป็นพื้นที่ในการเลี้ยงโคนมและเช่าจากเจ้าของที่ดิน จำนวน 47 รายคิดเป็นร้อยละ 11.75 และกลุ่มตัวอย่างที่เช่าที่ดินเพื่อใช้เป็นพื้นที่ในการเลี้ยงโคนมเพียงอย่างเดียวจำนวน 6 รายหรือคิดเป็นร้อยละ 1.5

ตารางที่ 4.20 จำนวนพื้นที่ที่ใช้ในการเลี้ยงโคนมของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

พื้นที่ที่ใช้ในการเลี้ยงโคนม	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5.00 ไร่	318	79.50
5.01 - 10.00 ไร่	67	16.75
10.01 - 15.00 ไร่	11	2.75
มากกว่า 15 ไร่ขึ้นไป	4	1.00
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.21 กรรมสิทธิ์ในที่ดินของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

กรรมสิทธิ์ในที่ดิน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ที่ดินตนเอง	347	86.75
ที่ดินตนเองและเช่า	47	11.75
เช่า	6	1.50
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.6 แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงโคนม

จากตารางที่ 4.22 กลุ่มตัวอย่างส่วนมากจะใช้แรงงานในการเลี้ยงโคนมต่อฟาร์ม 4 คน หรือน้อยกว่า จำนวน 377 ราย คิดเป็นร้อยละ 94.25 และใช้แรงงานในการเลี้ยงโคนมมากกว่า 4 คน จำนวน 23 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.75 ซึ่งเมื่อพิจารณาจากแหล่งที่มาของแรงงานในตารางที่ 4.23 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้แรงงานในครอบครัวในการเลี้ยงโคนม จำนวน 304 ราย คิดเป็นร้อยละ 76 รองลงมาใช้แรงงานในครอบครัวและแรงงานจ้างในการเลี้ยงโคนม จำนวน 89 ราย คิดเป็นร้อยละ 22.25 และ ใช้แรงงานที่ได้จากการจ้างงานเพียงอย่างเดียว จำนวน 7 ราย หรือร้อยละ 1.75

ตารางที่ 4.22 จำนวนแรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงโคนมของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

จำนวนแรงงาน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 4 คน	377	94.25
มากกว่า 4 คน	23	5.75
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 4.23 แหล่งที่มาของแรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงโคนมของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

แหล่งที่มาของแรงงาน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ใช้แรงงานในครอบครัวอย่างเดียว	304	76.00
ใช้แรงงานในครอบครัวและแรงงานจ้าง	89	22.25
ใช้แรงงานจ้างอย่างเดียว	7	1.75
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.7 แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการเลี้ยงโคนม

จากการตารางที่ 4.24 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เงินทุนส่วนตัวและเงินทุนจากภายนอกซึ่งได้มาจากการกู้ยืมในการดำเนินการในฟาร์ม จำนวน 213 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.25 รองลงมาใช้เงินทุนส่วนตัวที่เก็บออมไว้ในการดำเนินกิจการฟาร์มโคนม จำนวน 164 ราย คิดเป็นร้อยละ 41 และใช้เงินทุนจากภายนอกหรือเงินทุนจากการกู้ยืมเพียงอย่างเดียว จำนวน 23 ราย คิด

เป็นร้อยละ 5.75

ตารางที่ 4.24 แหล่งที่มาของเงินทุนที่ใช้เลี้ยงโคของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

แหล่งที่มาของเงินทุน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ใช้เงินส่วนตัวและเงินทุนจากภายนอก	213	53.25
ใช้เงินทุนส่วนตัว	164	41.00
ใช้เงินทุนจากภายนอก	23	5.75
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.8 แหล่งจำหน่ายนํ้านมดิบ

จากตารางที่ 4.25 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำหน่ายนํ้านมดิบให้กับศูนย์รับซื้อนํ้านมดิบของสหกรณ์โคนมที่เป็นสมาชิกอยู่จำนวน 337 ราย คิดเป็นร้อยละ 84.25 รองลงมาจำหน่ายนํ้านมดิบให้กับบริษัทหรือโรงงานที่รับซื้อ จำนวน 63 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.75

ตารางที่ 4.25 แหล่งจำหน่ายนํ้านมดิบของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

แหล่งจำหน่ายนํ้านมดิบ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ศูนย์รับซื้อนํ้านมดิบของสหกรณ์โคนม	337	84.25
บริษัทหรือโรงงาน	63	15.75
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.9 ต้นทุนของอาชีพการเลี้ยงโคนม

จากตารางที่ 4.26 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีต้นทุนในการเลี้ยงโคนมในช่วง 200,001-400,000 บาทต่อปี จำนวน 126 ราย คิดเป็นร้อยละ 31.50 รองลงมามีต้นทุนในการเลี้ยงโคนมในช่วง 400,001-600,000 บาทต่อปี จำนวน 99 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.75 มีต้นทุนในการเลี้ยงโคนมในช่วง 600,001- 800,000 บาทต่อปี จำนวน 78 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.50 มีต้นทุนในการเลี้ยงโคนมในช่วง 1-200,000 บาทต่อปี จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.25 มีต้นทุนในการเลี้ยงโคนมในช่วง 800,001-1,000,000 บาทต่อปี จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.25 มีต้นทุนในการเลี้ยงโคนมในช่วง 1,000,001-1,200,000 บาทต่อปี จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.75 มีต้นทุนในการ

เลี้ยงโคนมต่อปีมากกว่า 1,400,000 บาทขึ้นไป จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 2 และมีต้นทุนในการเลี้ยงโคนมในช่วง 1,200,001-1,400,000 บาทต่อปี จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 1

ตารางที่ 4.26 ต้นทุนในการเลี้ยงโคนมต่อปีของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

ต้นทุนของอาชีพการเลี้ยงโคนม	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 200,000 บาทต่อปี	45	11.25
200,001 - 400,000 บาทต่อปี	126	31.50
400,001 - 600,000 บาทต่อปี	99	24.75
600,001 - 800,000 บาทต่อปี	78	19.50
800,001 - 1,000,000 บาทต่อปี	25	6.25
1,000,000 - 1,200,000 บาทต่อปี	15	3.75
1,200,001 - 1,400,000 บาทต่อปี	4	1.00
มากกว่า 1,400,000 บาทต่อปีขึ้นไป	8	2.00
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.10 รายได้จากอาชีพการเลี้ยงโคนม

จากตารางที่ 4.27 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากได้รับรายได้จากอาชีพการเลี้ยงโคนมในช่วง 400,001-600,000 บาทต่อปี จำนวน 83 ราย คิดเป็นร้อยละ 20.75 รองลงมาได้รับรายได้จากอาชีพการเลี้ยงโคนมในช่วง 200,001-400,000 บาทต่อปี จำนวน 73 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.25 ได้รับรายได้จากอาชีพการเลี้ยงโคนมในช่วง 800,001-1,000,000 บาทต่อปี จำนวน 58 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.50 ได้รับรายได้จากอาชีพการเลี้ยงโคนมในช่วง 600,001-800,000 บาทต่อปี จำนวน 51 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.75 ได้รับรายได้จากอาชีพการเลี้ยงโคนมต่อปีมากกว่า 1,400,000 บาทขึ้นไป จำนวน 49 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.25 ได้รับรายได้จากอาชีพการเลี้ยงโคนมน้อยกว่าหรือเท่ากับ 200,000 บาทต่อปี จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.75 ได้รับรายได้จากอาชีพการเลี้ยงโคนมในช่วง 1,000,001-1,200,000 บาทต่อปี จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.50 และได้รับรายได้จากอาชีพการเลี้ยงโคนมในช่วง 1,200,001-1,400,000 บาทต่อปี จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.25

ตารางที่ 4.27 รายได้จากอาชีพการเลี้ยงโคนมของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

รายได้จากอาชีพการเลี้ยงโคนม	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 200,000 บาทต่อปี	31	7.75
200,001 - 400,000 บาทต่อปี	73	18.25
400,001 - 600,000 บาทต่อปี	83	20.75
600,001 - 800,000 บาทต่อปี	51	12.75
800,001 - 1,000,000 บาทต่อปี	58	14.50
1,000,000 - 1,200,000 บาทต่อปี	30	7.50
1,200,001 - 1,400,000 บาทต่อปี	25	6.25
มากกว่า 1,400,000 บาทต่อปีขึ้นไป	49	12.25
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.11 กำไรสุทธิจากอาชีพการเลี้ยงโคนม

จากตารางที่ 4.28 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากได้รับกำไรสุทธิจากอาชีพการเลี้ยงโคนม ในช่วง 1-200,000 บาทต่อปี จำนวน 178 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.50 รองลงมาได้รับกำไรสุทธิจากอาชีพการเลี้ยงโคนมในช่วง 200,001-400,000 บาทต่อปี จำนวน 97 ราย คิดเป็นร้อยละ 24.25 ได้รับกำไรสุทธิจากอาชีพการเลี้ยงโคนมในช่วง 400,001-600,000บาทต่อปี จำนวน 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.75 ได้รับกำไรสุทธิจากอาชีพการเลี้ยงโคนมน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0 บาทต่อปี จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.75 ได้รับกำไรสุทธิจากอาชีพการเลี้ยงโคนมในช่วง 600,001-800,000 บาทต่อปี จำนวน 28 ราย คิดเป็นร้อยละ 7 ได้รับกำไรสุทธิจากอาชีพการเลี้ยงโคนมในช่วง 800,001-1,000,000 บาทต่อปี จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.50 ได้รับกำไรสุทธิจากอาชีพการเลี้ยงโคนมในช่วง 1,000,001-1,200,000 บาทต่อปี จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.25 ได้รับกำไรสุทธิในช่วง 1,200,001-1,400,000 บาทต่อปี จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 1 และได้รับกำไรสุทธิมากกว่า 1,400,000 บาทต่อปี จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 1

ตารางที่ 4.28 กำไรสุทธิจากอาชีพการเลี้ยงโคนม

กำไรสุทธิจากอาชีพการเลี้ยงโคนม	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0 บาทต่อปี	31	7.75
1 - 200,000 บาทต่อปี	178	44.50
200,001 - 400,000 บาทต่อปี	97	24.25
400,001 - 600,000 บาทต่อปี	39	9.75
600,001 - 800,000 บาทต่อปี	28	7.00
800,001 - 1,000,000 บาทต่อปี	10	2.50
1,000,000 - 1,200,000 บาทต่อปี	9	2.25
1,200,001 - 1,400,000 บาทต่อปี	4	1.00
มากกว่า 1,400,000 บาทต่อปีขึ้นไป	4	1.00
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.12 ปริมาณน้ำนมดิบที่ผลิตได้จากแม่โครีดนมต่อตัวต่อวัน

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ส่วนใหญ่โครีดนมของกลุ่มตัวอย่างสามารถที่จะให้น้ำนมดิบในช่วง 5.6 -10.5 กิโลกรัมต่อวัน จำนวน 194 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.50 รองลงมาให้น้ำนมดิบในช่วง 10.6 -15.5 กิโลกรัมต่อวัน แม่โครีดที่ให้น้ำนมดิบต่อตัวมากกว่า 15.5 กิโลกรัมต่อวัน จำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.75 และแม่โครีดที่ให้ปริมาณน้ำนมดิบต่อตัว 5.5 กิโลกรัมต่อวัน หรือน้อยกว่านั้น จำนวน 5 ราย หรือ 1.25

ตารางที่ 4.29 ปริมาณน้ำนมดิบต่อตัวต่อแม่โครีดนมต่อวันของกลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนม

ปริมาณน้ำนมดิบ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5.5 กิโลกรัมต่อวัน	5	1.25
5.6 - 10.5 กิโลกรัมต่อวัน	194	48.50
10.6 - 15.5 กิโลกรัมต่อวัน	186	46.50
มากกว่า 15.5 กิโลกรัมขึ้นไปต่อวัน	15	3.75
รวม	400	100

ที่มา : จากการสำรวจ

4.3 ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในอาชีพการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรในจังหวัด

เชียงใหม่

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในอาชีพการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบจำลองโลจิท (Logit Model) ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ความน่าจะเป็นสูงสุด (maximum likelihood estimates : MLE) และเทคนิคการวิเคราะห์ด้วยวิธี Marginal effects พบว่า ค่า Log likelihood function มีค่าเท่ากับ -223.0020 ค่า Restricted log likelihood มีค่าเท่ากับ -266.5836 ค่า Chi squared มีค่าเท่ากับ 87.16304 ค่า McFadden R² มีค่าเท่ากับ 0.16348 ค่าความถูกต้องของการทำนายเท่ากับ 71.25% โดยปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในอาชีพการเลี้ยงโคนมของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99% ได้แก่ ประสบการณ์ในการเลี้ยงโคนม (X_1) ต้นทุนที่ใช้ในการเลี้ยงโคนมต่อตัวต่อปี (X_3) ผลตอบแทนที่ได้จากการประกอบอาชีพเลี้ยงโคนมต่อตัวต่อปี (X_4) การถือครองที่ดินที่ใช้ในการเลี้ยงโคนม (X_7) และแรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงโคนม (X_9) ปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 90% ได้แก่ การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ที่ได้จากการอบรมและการศึกษาเพิ่มเติมในการเลี้ยงโคนม (X_{10}) และการเจาะจงพันธุ์โคนมก่อนที่จะมีการซื้อโคนมเข้าฟาร์มของเกษตรกร (X_{12}) ซึ่งจะเรียงตามลำดับความสำคัญจากมากไปน้อยได้ดังนี้

แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงโคนม (X_9) จากการวิเคราะห์พบว่าปัจจัยด้านนี้มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบ สามารถอธิบายได้ว่า ถ้ากลุ่มตัวอย่างไม่ได้ใช้แรงงานในครอบครัวเพียงอย่างเดียวในการเลี้ยงโคนม มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพการเลี้ยงโคนมมากกว่ากลุ่มที่ใช้แรงงานในครอบครัวเพียงอย่างเดียว และเมื่อพิจารณาถึงผลกระทบที่มีต่อความสำเร็จในอาชีพการเลี้ยงโคนม จากค่า Marginal effect ซึ่งมีค่าเท่ากับ -0.22822 สามารถอธิบายได้ว่า ถ้ากลุ่มตัวอย่างไม่ได้ใช้แรงงานในครอบครัวเพียงอย่างเดียว มีโอกาสที่กลุ่มตัวอย่างจะประสบความสำเร็จในอาชีพการเลี้ยงโคนมเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.82 ด้วยความเชื่อมั่น 99% เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ใช้แรงงานในครอบครัวเพียงอย่างเดียว นั้น เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนโคในฟาร์มเป็นจำนวนมาก ส่งผลจำนวนแรงงานในครอบครัวไม่เพียงพอ การจ้างแรงงานเพิ่มขึ้นจึงส่งผลให้การดูแลโคนมในฟาร์มมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การถือครองที่ดินที่ใช้ในการเลี้ยงโคนม (X_7) จากการวิเคราะห์พบว่าปัจจัยด้านนี้มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบ สามารถอธิบายได้ว่าถ้ากลุ่มตัวอย่างไม่ได้ใช้ที่ดินส่วนตัวเพียงอย่างเดียวในการเลี้ยงโคนม มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพการเลี้ยงโคนมมากกว่ากลุ่มที่ใช้ที่ดินของตนเองเพียงอย่างเดียว และเมื่อพิจารณาค่า Marginal effect ซึ่งมีค่าเท่ากับ -0.22229 สามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ใช้ที่ดินของตนเองเพียงอย่างเดียวในการเลี้ยงโคนม มีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.23 ด้วยความเชื่อมั่น 99% เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างบางคนที่มีที่ดินจำนวนน้อย (ไม่เกิน 3 ไร่) แต่ไม่ได้เช่าเพิ่มเติม จึงไม่มีที่ดินในส่วนของการปลูกหญ้าหรือพืชอาหารสัตว์อื่นๆ ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ต้องซื้อพืชอาหารสัตว์ เช่น ข้าวโพด ฟางข้าว เป็นต้น หรือหาหญ้าตามแหล่งธรรมชาติ ทำให้เกิดการขาดแคลนอาหารหญ้าในบางช่วงเวลาหรืออาหารหญ้าที่หาได้ไม่เพียงพอในการนำมาเลี้ยงโคนมในฟาร์ม

การประยุกต์ใช้องค์ความรู้ที่ได้จากการอบรมและการศึกษาเพิ่มเติมในการเลี้ยงโคนม (X_{10}) จากการวิเคราะห์พบว่าปัจจัยด้านนี้มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก สามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการประยุกต์ใช้ความรู้ในการเลี้ยงโคนมที่ได้จากการอบรมและการเรียนรู้เพิ่มเติม มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ประยุกต์ใช้ความรู้ และเมื่อพิจารณาจากค่า Marginal effect ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.21960 สามารถอธิบายได้ว่า หากกลุ่มตัวอย่างประยุกต์ใช้ความรู้ในการเลี้ยงโคนมที่ได้มาจากการอบรมและการเรียนรู้เพิ่มเติม กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.96 ด้วยระดับความเชื่อมั่น 90%

การเจาะจงพันธุ์โคนมก่อนที่จะมีการซื้อโคนมเข้าฟาร์มของเกษตรกร (X_{12}) จากการวิเคราะห์พบว่าปัจจัยด้านนี้มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก สามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการเจาะจงพันธุ์โคนมก่อนซื้อ มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพการเลี้ยงโคนมมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เจาะจงพันธุ์โคนมก่อนซื้อ และเมื่อพิจารณาจากค่า Marginal effect ซึ่งเท่ากับ 0.13658 สามารถอธิบายได้ว่า หากกลุ่มตัวอย่างมีการเจาะจงพันธุ์โคนมก่อนซื้อ กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.66 ด้วยระดับความเชื่อมั่น 90%

ประสบการณ์ในการเลี้ยงโคนม (X_1) จากการวิเคราะห์พบว่าปัจจัยด้านนี้มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบ สามารถอธิบายได้ว่า หากกลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคนมเพิ่มมากขึ้นมีแนวโน้มว่าจะประสบความสำเร็จในอาชีพการเลี้ยงโคนมลดลง และเมื่อพิจารณาจากค่า Marginal

effect ซึ่งมีค่าเท่ากับ -0.01304 หมายถึง หากกลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคนมเพิ่มขึ้น กลุ่มตัวอย่างจะประสบความสำเร็จในอาชีพการเลี้ยงโคนมลดลงร้อยละ 1.30 ด้วยระดับความเชื่อมั่น 99% เนื่องจากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคนมมากมักจะมีอายุมาก (มีอายุเกิน 45 ปี) อาจส่งผลให้การดูแลโคนมในฟาร์มไม่ทั่วถึงหรือมีประสิทธิภาพมากเพียงพอ

ผลตอบแทนที่ได้จากการประกอบอาชีพเลี้ยงโคนมต่อตัวต่อปี (X_4) จากการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยด้านนี้มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก สามารถอธิบายได้ว่า ถ้ากลุ่มตัวอย่างได้รับผลตอบแทนจากอาชีพการเลี้ยงโคนมต่อตัวต่อปีเพิ่มขึ้น มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพการเลี้ยงโคนมเพิ่มขึ้น และเมื่อพิจารณาจากค่า Marginal effect ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.00003 สามารถอธิบายได้ว่า หากกลุ่มตัวอย่างได้รับผลตอบแทนต่อตัวต่อปีเพิ่มขึ้น กลุ่มตัวอย่างมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.003 ด้วยระดับความเชื่อมั่น 99%

ต้นทุนที่ใช้ในการเลี้ยงโคนมต่อตัวต่อปี (X_5) จากการวิเคราะห์พบว่าปัจจัยด้านนี้มีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบ สามารถอธิบายได้ว่า ถ้ากลุ่มตัวอย่างมีต้นทุนในการเลี้ยงโคนมต่อตัวต่อปีเพิ่มขึ้นมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพการเลี้ยงโคนมลดลง และเมื่อพิจารณาจากค่า Marginal effect ซึ่งมีค่าเท่ากับ -0.00002 สามารถอธิบายได้ว่า หากกลุ่มตัวอย่างมีต้นทุนในการเลี้ยงโคนมต่อตัวต่อปีเพิ่มขึ้น มีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพการเลี้ยงโคนมลดลงร้อยละ 0.002 ด้วยระดับความเชื่อมั่น 99% เนื่องจากการใช้ต้นทุนที่มากจนเกินไปนั้น ต้นทุนส่วนใหญ่คือค่าอาหารของโคนม ค่ายารักษาโรค ซึ่งการเพิ่มขึ้นของต้นทุนอาจจะเพิ่มขึ้นในส่วนของอาหารและยานั้น หากให้อาหาร โคนมมากจนเกินไปสามารถส่งผลให้ปริมาณน้ำนมลดลงได้ แต่หากต้นทุนเพิ่มในส่วนของค่ายาเกิดจากโคเป็นโรคซึ่งอาจจะให้น้ำนมลดลงหรือไม่สามารถจำหน่ายน้ำนมดิบได้

ตารางที่ 4.30 ผลการวิเคราะห์ Logit model โดยวิธี Maximum Likelihood Estimates

ตัวแปรอิสระ	maximum likelihood estimates			
	Coefficient	standard Error	T-ratio	Prob
ค่าคงที่	-1.89632	1.15881	-1.6360	0.1017
X1	-0.05683	0.01927	-2.9490***	0.0032
X2	-0.15717	0.13011	-1.2080	0.2270
X3	-0.00007	0.00003	-2.6950***	0.0070
X4	0.00012	0.00002	6.0020***	0.0000
X5	0.25539	0.25219	1.0130	0.3112
X6	-0.40680	0.38096	-1.0680	0.2856
X7	-0.91844	0.34749	-2.6430***	0.0082
X8	-0.95599	0.33261	-2.8740***	0.0041
X9	0.49644	0.47851	1.0370	0.2995
X10	1.18786	0.68366	1.7370*	0.0823
X11	-0.36790	0.30854	-1.1920	0.2331
X12	0.63699	0.32733	1.9460*	0.0517
X13	0.17192	0.31679	0.5430	0.5873
X14	0.42668	0.28980	1.4720	0.1409
X15	-0.31402	0.31083	-1.0100	0.3124
X16	0.36530	0.28039	1.3030	0.1926

ที่มา :

จากการคำนวณ

หมายเหตุ :

*** มีนัยสำคัญที่ระดับ = 0.01

**มีนัยสำคัญที่ระดับ = 0.05

*มีนัยสำคัญที่ระดับ = 0.10

McFadden Pseudo R² .1634817

Log likelihood -223.0020

Restricted log likelihood -266.5836

Chi squared 87.16304

Accuracy of prediction 71.25%

ตารางที่ 4.31 ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์โดยวิธี marginal effect

ตัวแปรอิสระ	marginal effects			
	Coefficient	standard Error	T-ratio	Prob
ค่าคงที่	-0.43517	0.26332	-1.6530	0.0984
X1	-0.01304	0.00438	-2.9750***	0.0029
X2	-0.03607	0.02983	-1.2090	0.2267
X3	-0.00002	0.00001	-2.6930***	0.0071
X4	0.00003	0.00000	5.9940***	0.0000
X5	0.05801	0.05655	1.0260	0.3050
X6	-0.09643	0.09258	-1.0420	0.2976
X7	-0.22229	0.08457	-2.6290***	0.0086
X8	-0.22822	0.07961	-2.8670***	0.0041
X9	0.10582	0.09324	1.1350	0.2564
X10	0.21960	0.09189	2.3900*	0.0169
X11	-0.08625	0.07356	-1.1730	0.2410
X12	0.13658	0.06429	2.1240*	0.0336
X13	0.04000	0.07464	0.5360	0.5920
X14	0.09679	0.06474	1.4950	0.1349
X15	-0.07308	0.07314	-0.9990	0.3177
X16	0.08544	0.06650	1.2850	0.1989

ที่มา : จากการคำนวณ

หมายเหตุ : *** มีนัยสำคัญที่ระดับ = 0.01

** มีนัยสำคัญที่ระดับ = 0.05

* มีนัยสำคัญที่ระดับ = 0.10

4.4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในอาชีพการเลี้ยงโคนม

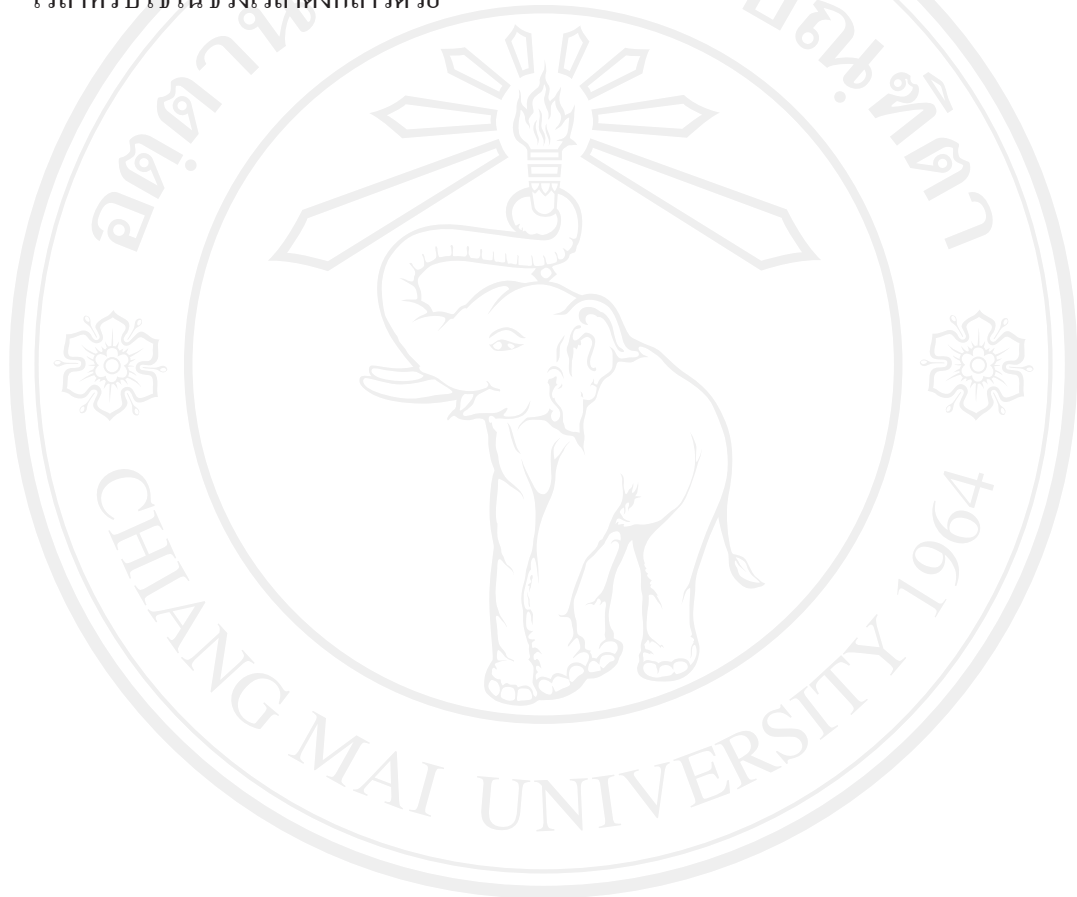
จากตารางที่ 4.32 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการศึกษาชั้นพบปัญหาและอุปสรรคในอาชีพการเลี้ยงโคนมในระดับมาก ปานกลาง และน้อย ดังต่อไปนี้

ปัญหาและอุปสรรคที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคที่อยู่ในระดับมาก โดยปัญหาและอุปสรรคที่พบเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสถานภาพทางการเงินในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ปัญหาขาดเงินทุนหมุนเวียน ปัญหาต้นทุนในการเลี้ยงสูง ปัญหาน้ำนมดิบมีราคาถูก และปัญหาน้ำนมดิบล้นตลาด ซึ่งปัญหาในส่วนดังกล่าวนี้ อาจจะแก้ปัญหโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดหาแหล่งเงินทุนที่สามารถให้เกษตรกรกู้ยืมได้ในระยะยาวและมีดอกเบี้ยต่ำ จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงโคนมเพื่อลดต้นทุนการผลิต จัดให้มีโครงการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรโดยเฉพาะหรือจัดให้มีการปรับลดค่าอาหารชั้นลงเพื่อให้สอดคล้องกับราคาน้ำนมดิบ ปัญหาที่เกิดจากลักษณะทางกายภาพของโคนม ได้แก่ ปัญหาโคนมผสมติดยาก การแก้ปัญหอาจทำได้โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความรู้ อบรม เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น หรือเกษตรกรหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการเลี้ยงโคนม และ ซึ่งจากปัญหาระดับมากที่พบนี้เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมและอาจจะส่งผลต่อการตัดสินใจในการประกอบอาชีพนี้ต่อไปในอนาคตอีกด้วย

ปัญหาและอุปสรรคที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาขาดความรู้เกี่ยวกับอาชีพการเลี้ยงโคนม ปัญหาโคนมเป็นโรค และปัญหาแปลงหญ้ามีน้อยเกินไป ปัญหาที่เกิดกับเกษตรกรในระดับปานกลางนี้ กลุ่มตัวอย่างได้มีข้อเสนอแนะ โดยต้องการให้มีการส่งเสริมและอบรมเกี่ยวกับการรักษาโรคในโคบางโรค การตกแต่งกลีบเท้าวัวและเรื่องเกี่ยวกับการเลี้ยงโคนมโดยทั่วไป ในส่วนของปัญหาแปลงหญ้ามิน้อยเกินไปนั้น เกษตรกรควรรหาที่ดินโดยอาจจะเป็นการเช่าที่ดิน หรือเช่าแปลงหญ้า ที่สามารถเช่าเป็นรายปีได้ซึ่งจะมีต้นทุนไม่สูงขึ้นจากเดิมมากนัก

ปัญหาและอุปสรรคที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคที่อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ ปัญหาขาดแรงงาน ปัญหาขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ และปัญหาขาดน้ำที่นำมาใช้ในฟาร์ม ปัญหาในระดับดังกล่าวถือว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นน้อยมาก เนื่องจากเมื่อเริ่มทำฟาร์มโคนมนั้นเกษตรกรผู้เลี้ยงโคนมก็จะต้องมีการจัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์และแรงงานไว้สำหรับการเลี้ยงโคนม แต่

อย่างไรก็ตาม หากมีการเพิ่มของจำนวนโคนมในฟาร์มโคนมมากขึ้นอาจจะเกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน หรือต้องการอุปกรณ์บางชนิด ซึ่งในส่วนนี้เกษตรกรสามารถจัดหาอุปกรณ์หรือจ้างแรงงานเพิ่มขึ้นเพื่อทำให้การผลิตมีประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้นได้ ในส่วนของปัญหาการขาดน้ำที่นำมาใช้ในฟาร์มซึ่งโดยมากมักจะเกิดปัญหาดังกล่าวในบางฤดูนั้น เกษตรกรควรจะมีการกักเก็บน้ำไว้สำหรับใช้ในช่่วงเวลาดังกล่าวด้วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 4.32 ปัญหาและอุปสรรคในการทำฟาร์มโคนม

ลำดับ	ปัญหาและอุปสรรค ในการทำฟาร์มโคนม	ระดับปัญหา					รวม	WMS	ระดับ ปัญหา
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
1	ขาดเงินทุนหมุนเวียน	168 (42.00)	71 (17.75)	124 (31.00)	21 (5.25)	16 (4.00)	400 (100)	3.89	มาก
2	ขาดความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงโคนม	24 (6.00)	69 (17.25)	228 (57.00)	63 (15.75)	16 (4.00)	400 (100)	3.06	ปาน กลาง
3	ขาดแรงงาน	20 (5.00)	48 (12.00)	96 (24.00)	138 (34.50)	98 (24.50)	400 (100)	2.39	น้อย
4	ขาดเครื่องมืออุปกรณ์	24 (6.00)	35 (8.75)	112 (28.00)	138 (34.50)	91 (22.75)	400 (100)	2.41	น้อย
5	ขาดน้ำที่นำมาใช้ในฟาร์ม	32 (8.00)	22 (5.50)	72 (18.00)	157 (39.25)	117 (29.25)	400 (100)	2.24	น้อย
6	โคนมเป็นโรค	60 (15.00)	104 (26.00)	106 (26.50)	76 (19.00)	54 (13.50)	400 (100)	3.10	ปาน กลาง
7	โคนมผสมติดยาก	133 (33.25)	126 (31.50)	99 (24.75)	28 (7.00)	14 (3.50)	400 (100)	3.84	มาก
8	แปลงหญ้ามีน้อยเกินไป	75 (18.75)	112 (28.00)	100 (25.00)	68 (17.00)	45 (11.25)	400 (100)	3.26	ปาน กลาง
9	ต้นทุนในการเลี้ยงสูง	217 (54.25)	101 (25.25)	66 (16.50)	13 (3.25)	3 (0.75)	400 (100)	4.29	มาก
10	น้ำนมดิบมีราคาถูก	195 (48.75)	106 (26.50)	89 (22.25)	7 (1.75)	3 (0.75)	400 (100)	4.21	มาก
11	น้ำนมดิบสิ้นตลาด	143 (35.75)	60 (15.00)	113 (28.25)	43 (10.75)	41 (10.25)	400 (100)	3.55	มาก

ที่มา : จากการสำรวจและการคำนวณ

หมายเหตุ: วงเล็บหมายถึง ร้อยละ